

Monika Zaśko-Zielińska (<https://orcid.org/0000-0001-6333-660X>)

Uniwersytet Wrocławski

Ocena stabilności ekspresywnej jednostek leksykalnych – propozycja opisu

Pomysł badania stabilności ekspresywnej jednostek leksykalnych zrodził się w związku z prowadzonym przeze mnie w semestrze zimowym 2017/2018 seminarium językoznawczym na Studiach Doktoranckich Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Zaproponowany tam projekt badawczy zyskał duże zainteresowanie studentów, a później także innych osób, które zgodziły się dołączyć swoje prace do wspólnej publikacji w ramach czasopisma „Orbis Linguarum”. Inspiracje do podjęcia powyższego zagadnienia znalazłam zarówno w swoich dotychczasowych badaniach, jak i obserwacji stanu współczesnej polszczyzny. W 2015 roku rozpoczęte zostały prace nad anotacją emocjonalną jednostek *SłowoSieci*, które dobitnie pokazały, jak bardzo szybko ewoluuje współczesne słownictwo, co skłania do rejestrowania tych procesów, ale jednocześnie bardzo utrudnia opis jednostek leksykalnych. Mogłoby się wydawać, że zadaniem leksykografii skoncentrowanej na opisywaniu najnowszych zasobów językowych jest przede wszystkim odnotowywanie kolejnych innowacji językowych. Jednak największym wyzwaniem badaczy staje się obecnie także uchwycenie zmian w obrębie znaczeń wyrazów pod wpływem tych innowacji i obserwacje relacji semantycznych między jednostkami. Dlatego też ważną inspiracją w badaniach nad nacechowaniem ekspresywności współczesnych stały się publikacje Artura Rejtera (2006; 2008), które odwołują się do historii języka polskiego i pokazują ekspresywność leksyki w dłuższej perspektywie czasowej. Warto zauważyć, że współczesne spojrzenie na rozwój słownictwa często kwestionuje radykalne rozdzielenie synchronii i diachronii z powodu dostrzeżenia trudności w oddzielaniu dynamicznych procesów rozwojowych wyrazów od ich stabilnych stanów. Jak zauważa Iwona Kaproń-Charzyńska (2013: 90), „przyczynia się do tego nieustanny ruch w warstwie leksykalnej języka, spowodowany potrzebami jego użytkowników. Nie tylko powstają nowe jednostki, a stare wychodzą z użycia, ale także jednostki już istniejące zmieniają swój charakter i swoje miejsce w systemie”. Jeszcze inną przyczyną współczesnego relatywizowania diachroniczno-synchronicznego ujęcia zjawisk leksykalnych są zdecydowanie większe możliwości dokumentowania przemian języka między innymi dzięki narzędziom informatycznym i tworzonemu systematycznie zasobom korpusowym. Potwierdzeniem przekonania, że dokumentacja leksykograficzna w wydawanym co kilka lat słowniku papierowym z dużym opóźnieniem pokazuje przemiany języka, jest decyzja badaczy zgromadzonych wokół *Obserwatorium Językowego UW Nowe Wyrazy*, którzy postanowili na

bieżący odnotowywać na stronie internetowej pojawiające się w tekstach najnowsze innowacje leksykalne. Wpływ na tempo współczesnych przemian leksykalnych ma obecnie zarówno status polszczyzny potocznej, która zajmuje centralne miejsce wśród odmian języka, jak i możliwość publicznego tworzenia i rozpowszechniania tekstów przez wszystkich użytkowników języka dzięki komunikacji internetowej. Przy czym wypowiedzi te, mimo że są pisane, reprezentują odmianę nieoficjalną języka (tym samym nieopracowaną), której cechą jest dosyć swobodne traktowanie normy, co z jednej strony przejawia się w jej nieświadomym naruszeniu, a z drugiej w celowym przekraczaniu.

Dodatkowym wyzwaniem w opisie najnowszych jednostek leksykalnych są obserwowane obecnie różnego rodzaju interferencje językowe spowodowane procesami globalizacyjnymi (Koriakowcewa 2014: 9–33), co często zmusza do ujmowania przemian w zasobach leksykalnych współczesnej polszczyzny na tle innych języków, np. angielskiego, inicjującego pewne zjawiska czy też innych języków, które podobnie do polskiego również żywo reagują na te wpływy.

Autorzy artykułów zamieszczonych w niniejszym numerze *Orbis Linguarum* dokonywali wyborów leksykalnych do swoich analiz, kierując się własnymi obserwacjami najnowszej polszczyzny. Dlatego też początkiem dogłębnych badań naukowych było czyste zaciekawienie, które towarzyszy często użytkownikom języka, ale jeśli nie są naukowcami, często pozostaje problemem nierozwiązanym. Natomiast dla badaczy zaciekawienie stało się wyzwaniem, którego rezultatem są opisy takich jednostek leksykalnych, jak: *zacny, gówniak, szalony, kibol, Janusz, sztos, senior, trawelebryta, słodziak, epicki, rak, ofensywny, tęczyowy, czaić*. Można zauważyć, że wśród przeanalizowanych jednostek większość to rzeczowniki, gdyż to one charakteryzują się najbardziej wyrazistym nacechowaniem, zwłaszcza gdy nazywają osoby (por. Siudzińska 2016). Udało się jednak uwzględnić w analizach także kilka przymiotników (*ofensywny, tęczyowy, zacny, epicki, szalony*) i jeden czasownik (*czaić*).

Leksykografia a lingwistyka antropocentryczna

Nowe podejścia badawcze we współczesnej lingwistyce coraz częściej koncentrują się nie tylko na poznaniu modeli języków, ale rzeczywistych języków, którymi posługują się użytkownicy jako uczestnicy komunikacji, a „poznanie jakiegokolwiek języka (idiolektu) możliwe jest jedynie poprzez obserwację i analizę zachowań oraz wytworów (rezultatów) określonych operacji (językowych) jego posiadacza, czyli konkretnego mówcy-słuchacza, w szczególności poprzez analizę (a) wytworzonych (wytwarzanych) przez niego tekstów oraz (b) sposobów posługiwania się nimi (Grucza 2011: 151). Jako że powstawanie znaczeń idiolektalnych, które – jak pisze Grzegorz Pawłowski – powstają w ramach kompetencji komunikacyjnej, uzależnione jest nie tylko od czynników językowych, ale uwarunkowanych antropologicznie: parajęzykowych wizualnych czy dźwiękowych (Pawłowski 2009: 179), źródłem poszukiwań badacza powinny stać się materiały wytwarzane przy użyciu różnych

kodów. Pokazują one bowiem uwikłanie jednostki w jej uwarunkowania antropologiczne.

W kontekście badania stabilności jednostek leksykalnych można uznać, że uchwycenie powtarzających się w tekstach różnych nadawców tych samych znaczeń idiolektałnych jednostki może być śladem procesu upowszechnienia w danej wspólnocie komunikatywnej tego początkowo jednostkowego, incydentalnego użycia (Pawłowski 2009: 177).

Wydaje się, że perspektywa lingwistyki antropocentrycznej powoli przenika także do leksykografii, której celem nie jest opis wyidealizowanego języka, ale raczej dokumentowanie przemian w komunikacji językowej. Związany z tą perspektywą postulat znajdujemy np. w pracy Pawłowskiego poświęconej konotacji: „Należałoby w związku z tym, czynić starania w kierunku usprawnienia już istniejących lub wypracowania nowych metod pozyskiwania, analizy tzw. wyrażen konotacyjnych oraz implementowania ich w zakres opisu jednostki leksykalnej, a w konsekwencji także w kierunku uwzględnienia ich w procesie formułowania normatywnego opisu leksykograficznego danej jednostki słownikowej” (Pawłowski 2009: 174).

Metodologia badań

Wszystkie przedstawione analizy stabilności ekspresywnej jednostek zostały przeprowadzone zgodnie z zaproponowaną metodologią badawczą, która odwołuje się m.in. do: lingwistyki antropocentrycznej, leksykologii, leksykografii, słowotwórstwa i stylistyki. Procedura badawcza obejmowała następujące etapy:

- zebranie materiału językowego z wystąpieniami wybranej jednostki;
- zebranie materiału graficznego reprezentującego analizowaną jednostkę;
- analizę wyrazu:
  - ustalanie znaczenia, wieloznaczności lub odrębności leksemów (na podstawie słowników);
  - ustalanie znaczenia na podstawie budowy słowotwórczej (rdzeń, formanty);
  - analizę jednostki w relacjach synonimii i antonimii;
  - porównanie znaczeń słownikowych i kontekstowych;
  - ustalenie pochodzenia jednostki: rodzima, obca, hybryda.
- przypisanie jednostki do odmiany języka (w słownikach, w zebranym materiale);
- ocenę nacechowania ekspresywnego jednostki:
  - przypisanie emocji, wartościowania, natężenia (na podstawie definicji słownikowych, w odniesieniu do budowy słowotwórczej wyrazu, na podstawie łączliwości);
  - sprawdzenie nacechowania inwariantnego i kontekstowego;
  - ustalenie źródeł nacechowania (budowa, łączliwość, usytuowanie w systemie semantycznym);
- ocenę stabilności ekspresywnej jednostki (w diachronii) i w wystąpieniach kontekstowych (synchronia).

Dobór materiału źródłowego

Analiza nacechowania ekspresywnego wpisuje się we współczesny nurt badań nad najnowszym słownictwem, które wykorzystują wszelkie dostępne zasoby językowe, a tym samym pozwalają na bieżącą dokumentację leksykograficzną materiału leksykalnego i przemian w znaczeniach wyrazów. Aby uchwycić w miarę możliwości pełny obraz funkcjonowania jednostek leksykalnych, w analizach wykorzystane zostały zarówno zawarte w istniejących źródłach leksykograficznych opisy badanych wyrazów oraz ich derywatów, jak i zasoby kontekstowe pochodzące z korpusów czy też tekstów zamieszczanych przez użytkowników języka na stronach internetowych. Wykorzystane źródła materiału nie były w żaden sposób selekcjonowane. Jedynym warunkiem ich uwzględnienia w procedurze badawczej było wystąpienie analizowanej jednostki leksykalnej oraz przywołanie informacji o pochodzeniu cytatu (adres strony, dane genologiczne, data dostępu). Niejednokrotnie mogłoby się wydawać, że przytaczane konteksty użycia wyrazów są dosyć obszerne. Dobierane fragmenty użycia reprezentują jednak w większości polszczyznę nieoficjalną z cechami mówioności, której nie charakteryzuje syntetyczny sposób myślenia czy precyzja wysłowienia, a wypowiedzi bywają najczęściej budowane addytywnie i mają inną składnię niż typowe teksty pisane.

Nowym źródłem wiedzy o wyrazach stają się obecnie także zasoby niewerbalne. Do hasła zamieszczonego na stronie *Obserwatorium Językowego Uniwersytetu Warszawskiego Nowe Wyrazy* dołączono nowy, nieznany w tradycyjnej leksykografii element, który stanowi wizualizacja z przyciskiem – „Zobacz w grafice Google”. Pozwala on zobaczyć desygnaty opisywanych neologizmów, a także: doprecyzować ich definicję, dzięki uwzględnieniu peryferyjnych elementów znaczeniowych czy ukazać ich płynność znaczeniową, gdy nie mają ustabilizowanej jeszcze wizualizacji (http://nowewyrazy.uw.edu.pl/budowa-slownika.html#wizualizacje_przycisk). Elementy wizualne uwzględniane są także w anotacji emocjonalnej jednostek (Kanishcheva, Angelova 2015: 258–265) oraz w trakcie analiz prowadzących do rozpoznawania nacechowania emocjonalnego tekstów, a zwłaszcza ustalania nacechowania przymiotników w kontekście i kolokacji z rzeczownikami (Wang, Fu, Xu, Mei, 2016: 3484–3490). Dlatego autorzy analiz poszczególnych leksemów w niniejszym zbiorze oprócz materiału językowego uwzględnili także zasoby graficzne, które są bardzo wartościowym i nieodzownym odniesieniem we współczesnej leksykografii, a także w badaniach nad emocjami. Dodatkową korzyścią z odwołań graficznych w badaniach nad leksyką jest możliwość obserwacji zakorzenienia poszczególnych jednostek w strukturze gatunków tekstów, które często w środowisku internetowym mają charakter multimodalny. Zwłaszcza że intencje przypisane konkretnym gatunkom mogą w znaczący sposób wpływać na nacechowanie wykorzystywanych w nich jednostek leksykalnych.

Wieloznaczność czy odrębność leksemów

Z doświadczeń nad anotacją ekspresywną jednostek *Słowsieci* (Zaśko-Zielińska, Piasecki 2018) wynika, że kluczowe znaczenie ma ustalenie, czy analizowane użycia

jednostki odnoszą się do jednego leksemu, który jest wieloznaczny, czy też różnych leksemów powiązanych z tą samą etykietą (lemmą). Ustalenie statusu jednostki jest trudne nawet w odniesieniu do wyrazów zakorzenionych w języku (Markowski 2012: 64–69), co potwierdzają opisy leksykograficzne zamieszczane w różnych słownikach. Natomiast jeszcze więcej wyzwań związanych jest z opisem jednostek, które dopiero pojawiły się w języku.

Dodatkowo warto zauważyć, że opis jednostek leksykalnych w zasobach przeznaczonych do automatycznej analizy języka (np. w *Słowsieci*) często ukazuje jeszcze większą niż w źródłach tradycyjnych szczegółowość ujęcia znaczenia. Z jednej strony ułatwia to dezambiguację, a z drugiej strony powoduje rozdzielanie znaczeń do wielu odrębnych leksemów. W sytuacji badań prowadzonych w ramach lingwistyki stosowanej, nastawionych na wykorzystanie praktyczne, dochodzi do zderzenia opisu wyrazu w ramach różnych jednostek sygnowanych jedną lemmą (odróżnianą jedynie cyfrą) a świadomości przeciętnego użytkownika języka, dla którego wszystkie znaczenia wyrazu podporządkowane są jego reprezentacji, czyli wyrazowi ortograficznemu lub fonetycznemu, a poza tym łączą w sobie informacje semantyczne wspólne dla wszystkich użyci jednostki oraz uwarunkowania kontekstowe, wynikające z doświadczeń komunikacyjnych nadawcy. Z tych powodów analiza stabilności ekspresywnej jest często przemieszczaniem się między znaczeniami wyróżnionymi w opisie leksykograficznym a konkretnymi użyciami tekstowymi wyrazu i musi uwzględniać sytuacje wieloznaczności leksemów, ich odrębności, a także inne niż opisane dotąd znaczenia, które są powtarzalne, ale nie pojawiały się dotąd w modelowym, często normatywnym ujęciu słownikowym jednostki. Ponadto ze względu na to, że badanie stabilności ekspresywnej objęło przede wszystkim tzw. nowe wyrazy ich dokumentacja leksykograficzna często jeszcze w ogóle nie istnieje lub jest szczątkowa. Wiąże się to także z podejmowaniem decyzji, czy ujawnione nacechowanie należy przypisać jednemu leksemowi czy różnym, co stanowi często ogromne wyzwanie, gdy mamy do czynienia z jednostką, która cały czas jest w ruchu: kształtuje swoje znaczenie, rozszerza je, zawęża czy doprecyzowuje. Cechy te dotyczą zwłaszcza słownictwa emocjonalnego, potocznego, które w komunikacji kolejnych pokoleń użytkowników języka zmienia swój status, traci ekspresywność i jest zastępowane nowymi coraz świeższymi stylistycznie zasobami. Co ciekawe, zarówno prace nad anotacją ekspresywną jednostek *Słowsieci*, jak i analizy stabilności ekspresywnej bardzo często pozwalają wykryć odrębne znaczenia jednostek, które początkowo widziane są tylko jako różnica nacechowania, czyli wiązałyby się z możliwością przypisania badanemu leksemowi zarówno pozytywnej, jak i negatywnej ekspresji. Dogłębna analiza materiału pokazuje jednak, że te różnice ekspresywne rozdzielają się jednak wyraźnie w konkretnych kontekstach użycia. Zauważamy także, że jeśli jedno znaczenie wyrazu lub jedna z powiązanych z tą samą lemmą jednostek jest mocno nacechowana, to w świadomości użytkowników języka może mieć to wpływ na nacechowanie pozostałych znaczeń tak, jakby wszystkie znaczenia czy też uwzględniane leksemy łączyły się w jeden kompleks semantyczny.

Emocje i wartościowanie

W zamieszczonych w niniejszym zbiorze analizach używamy określenia stabilność ekspresywna, a nie emocjonalna, gdyż ocena jednostki obejmuje zarówno emocje, jak i wartościowanie.

Badania nad emocjami tworzą przestrzeń wspólną do działania dla nauk biologicznych i językoznawstwa (Nowakowski 2006: 143–155), zwłaszcza gdy odwołujemy się do tzw. emocji podstawowych, które uznaje się za pierwotne i uniwersalne (Jarymowicz, Imbir 2010: 440). Taki warunek – powszechności wśród różnych ras i kultur – miało spełniać sześć emocji wyznaczonych przez Ekmana, które badani odczytywali z ludzkich twarzy (Ekman, Friesen 1971). Badania emocji na gruncie języków utrudniają korzystanie z jednego wspólnego repertuaru emocji, gdyż słowa, które je nazywają, mogą mieć już nieco odmienne nacechowanie lub natężenie wynikające z zanurzenia w konkretnych kontekstach kulturowych (Kuś 2010: 210). Ze względu na to, że badania porównawcze nad językami mają znaczenie nie tylko czysto teoretyczne, ale są także istotne z perspektywy językoznawstwa stosowanego (np. leksykografii) nie odstępuje się od uwzględniania jednego repertuaru emocji. Nieco bardziej rozbudowaną koncepcję emocji podstawowych zaproponował Robert Plutchik (1980), który wyróżnił zestaw ośmioelementowy. Składają się na niego: *joy* – radość; *trust* – zaufanie; *fear* – strach; *surprise* – zaskoczenie czymś nieprzewidywanym; *sadness* – smutek; *disgust* – wstręt; *anger* – (złość); *anticipation* – cieszenie się na coś oczekiwanego. Zaletą koła emocji Plutchika jest oprócz poszerzenia repertuaru emocji podstawowych także możliwość tworzenia emocji złożonych, np.: złość i wstręt współtworzą pogardę. Natomiast w kontekście języka polskiego wyraźnie widać tutaj, że np. *anticipation*, któremu odpowiada polskie ‘cieszenie się na coś oczekiwanego’ nie jest tak ustabilizowaną, odrębną emocją jak radość czy złość. Natomiast *surprise* ‘zaskoczenie czymś nieprzewidywanym’ trudno w jednoznaczny sposób zaklasyfikować do emocji pozytywnych lub negatywnych.

Na ocenę ekspresywności jednostki oprócz emocji wpływ ma także wartościowanie, którym w swoich pracach zajęła się dogłębnie Jadwiga Puzynina (1992). Potwierdzeniem współzależności emocji i wartościowania jest także wskazywanie funkcji emotywno-wartościującej (Laskowska 2016) czy emotywno-oceniającej (Awdiejew 2004: 83–123). Oprócz współzależnego występowania emocji i wartości mamy również do czynienia z sytuacjami, gdy są one od siebie niezależne, o czym pisze Waszakowa (1991: 81), odwołując się również do ustaleń Puzyniny (1986). Potwierdzenia takich jednostek znajdujemy również w *Słowsieci*, np.: *niskowydajny*, *dwufunkcyjny*, *hermetyczny*. Spośród wszystkich wordnetów zawierających informacje na temat nacechowania jednostek jedynie polski Wordnet (czyli *Słowsiec*) zawiera anotację uwzględniającą nie tylko emocje, ale także wartościowane.

Istotnym elementem oceny nacechowania jednostki jest również próba wskazania źródeł nacechowania, które może wynikać z kilku czynników. Jednym z nich jest budowa słowotwórcza wyrazu: nacechowanie podstawy, formantu czy hybrydowy

charakter złożenia. Cechy te pozwalają nie tylko ustalić pozytywną lub negatywną ekspresywność jednostki, ale także decydują o mocnym lub słabym natężeniu cechy. Przykładowo formanty wprowadzające informację o charakterze kwantyfikacyjnym, np. gruntowność akcji w odniesieniu do czasownika nie wpływają na maksymalną eskalację natężenia (por. *wytruć*, *wygolić*). Podobnie jest, gdy do nacechowanej negatywnie podstawy dodajemy deminutywne sufiksy typu (Bogusławski 1991: 174–179): *-utki*, *-uteńki*, *-usieńki*, które nie muszą wnosić ekspresji pozytywnej lub też nie decydują o jej maksymalnym natężeniu, np.: *bladziutki*, *mokrzuteńki*, *ślodziuteńki*.

Bardzo ciekawym zjawiskiem z perspektywy słowotwórczej jest także wpływ podstawy, która tworzy odrębne leksemy, ale przenosi do nich swoje pierwotne nacechowanie (por. analizę leksemów typu *gówniak* zamieszczoną w niniejszym zbiorze). Analiza jednostki z perspektywy słowotwórczej może też wymagać odniesienia do usytuowania jej w układzie gniazdowym słownictwa, o czym np. pisze Iwona Burkacka w odniesieniu do wyrazu *pogadanka* (2001: 104–108).

Innym czynnikiem decydującym o ekspresywności jednostek jest ich łączliwość, która często sygnalizuje zmiany nacechowania jednostek lub ich natężenia. Szczególnej uwagi wymagają analizy przymiotników czy przysłówków, których znaczenia nie są możliwe do wyodrębnienia bez odniesienia się do konkretnych kolokacji (por. *ciężki*), a natężenie ekspresywności często może być wykrywane na podstawie łączliwości z intensyfikatorami.

W analizie nacechowania jednostek uwzględnia się również kontekst genologiczny powiązany z konkretnymi znaczeniami wyrazów, np. *spokojny* – w opisie, w groźbie, życzeniach. Informacja o wykorzystaniu wyrazu w ramach konkretnego gatunku ułatwia także ustalenie nacechowania stylistycznego jednostki, co może decydować o jej ekspresywności.

Ocena stabilności ekspresywnej jednostki

Wnioski na temat stabilności ekspresywnej jednostki wyciągane są zawsze w odniesieniu do wyróżnionych znaczeń bądź wyodrębnionych leksemów. Istotnym czynnikiem jest także uwzględnienie czasu pojawienia się jednostki w źródłach tekstowych, określenie stabilności ekspresywnej od momentu wystąpienia oraz sprawdzenie, na ile ta sama jednostka w wypowiedziach różnych użytkowników oraz w rozmaitych kontekstach zachowuje swoje nacechowanie. Ważna jest również próba ustalenia, czy niestabilność analizowanej jednostki wynika z jej nowości czy też jest zaczątkiem przemian w ekspresywności, co wiąże się często z pewnym przesunięciem w systemie semantycznym. Zdajemy sobie sprawę, że wnioski płynące z badań wynikają z pewnością z uwzględnianego materiału. Gdyby odnosić się jedynie do definicji utrwalonych w słownikach, obraz ekspresywności analizowanych jednostek byłby bardziej stabilny. Jednak w świetle tworzonych przez użytkowników języka tekstów pominęlibyśmy pewne zjawiska związane z ekspresywnością, które być może w przyszłości pozwolą wychwycić mechanizmy decydujące o ich powstawaniu.

Bibliografia

- Awdziejew A., 2004, *Gramatyka interakcji werbalnej*, Kraków.
- Bogusławski A., 1991, *Polski sufiks –utki*, „Poradnik Językowy”, nr 5–6, 174–179.
- Burkacka I., 2001, *Porównawcza analiza gniazdowa leksemów neutralnych i nacechowanych ekspresywnie*, Warszawa.
- Ekman P, Friesen W., 1971, *Constants across cultures in the face and emotion*, „Journal of Personality and Social Psychology”, 17, 2, 124–129.
- Grucza S., 2011, *Lingwistyka antropocentryczna a badania okولوجraficzne*, „Lingwistyka Stosowana”, nr 4, 149–162.
- Jarymowicz M., Imbir K., 2010, *Próba taksonomii ludzkich emocji*, „Przegląd Psychologiczny”, t.53, nr 4, 439–461.
- Kanishcheva O., Angelova G., 2015, *About Emotion Identification in Visual Sentiment Analysis*, Proceedings of the International Conference Recent Advances in Natural Language Processing”, 258–265.
- Kaproń-Charzyńska I., 2013, *Między synchronią a diachronią, czyli o problemach z modelowaniem systemu słowotwórczego polszczyzny*, „Studia Językoznawcze”, t. 2012.
- Koriakowcewa E., 2014, *Słowotwórcze zasoby nowych stylów funkcjonalnych w językach słowiańskich*, „LingVaria”, nr 1(17), 9–33.
- Kuś K., 2010, *Teoria emocji Anny Wierzbickiej*, „Linguistica Copernicana”, 1/3, 207–223.
- Laskowska E., 2016, *Lingwista wobec języka uczuć*, „Półrocznik Językoznawczy Tertium” 1.
- Markowski A., 2012, *Wykłady z leksykologii*, Warszawa.
- Nowakowski P., 2006, *Emocjonalne podłoże wypowiedzi językowych. Zarys problematyki z perspektywy biolingwistyki*, [w:] Język. Komunikacja. Informacja, red. P. Nowak, P. Nowakowski, 143–155.
- Pawłowski G., 2009, *Problemy użycia terminu „konotacja”, jego rozumienia i oraz statusu ontologicznego konotacji*, „Lingwistyka Stosowana. Przegląd”1, 173–186.
- Plutchik R., 1980, *Emotion*, New York.
- Puzynina J., 1986, *O elementach ocen w strukturze znaczeniowej wyrazów*, Biuletyn PTJ, XL.
- Puzynina J., 1992, *Język wartości*, Warszawa.
- Rejter A., 2006, *Leksyka ekspresywna w historii języka polskiego. Kulturowo-komunikacyjne konteksty potoczności*, Katowice.
- Rejter A., 2008, *Stabilność modeli nominacyjnych leksyki ekspresywnej w historii języka polskiego*, „LingVaria”, Rok III, nr 1(5), 89–98.
- Siudzińska N., 2016, *Formacje ekspresywne we współczesnym języku polskim (na przykładzie wybranych pospolitych nazw osobowych)*, Warszawa.
- Wang J., Fu J., Xu Y., Mei T., 2016, *Beyond Object Recognition: Visual Sentiment Analysis with Deep Coupled Adjective and Noun Neural Networks*, „Proceedings of the Twenty-Fifth International Joint Conference on Artificial Intelligence (IJCAI-16)”, 3484–3490.
- Waszakowa K., 1991, *O wartościowaniu w słowotwórstwie*, „Poradnik Językowy”, nr 5–6.

Zaśko-Zielińska M., Piasecki M., Towards Emotive Annotation in plWordNet 4.0 http://compling.hss.ntu.edu.sg/events/2018-gwc/pdfs/GWC2018_paper_61.pdf

Maziarz, M., Piasecki, M., Rudnicka, E., Szpakowicz, S. & Kędzia, P. (2016), *plWordNet 3.0 -- a Comprehensive Lexical-Semantic Resource*. In Calzolari, N., Matsumoto, Y. & Prasad, R. (editors), {COLING} 2016, 26th International Conference on Computational Linguistics, Proceedings of the Conference: Technical Papers, December 11–16, 2016, Osaka, Japan, pages 2259–2268. ACL. <http://www.aclweb.org/anthology/C16-1213>

Słowa kluczowe

jednostka leksykalna, leksykologia, lingwistyka korpusowa, lingwistyka antropologiczna, dynamika języka

Abstract

Analysis of the expressive stability of lexical units – a suggestion for description

The proposed methodology for description the stability of expressive lexical units takes into account the perspective of lexicology, lexicography, anthropological and corpus linguistics. The next stages of the description include comments on: collecting linguistic and graphic material, analyzing the word, evaluating the expressive character and its stability.

Keywords

lexical units, expressive stability, lexicology, lexicography, corpus linguistics, anthropological linguistics, language dynamics